

Raadsvoorstel



Onderwerp Actualisatie Fonds Energietransitie Q4 2023

Telnr. 14050 Bijlagen 4

Registratienummer 333509-2023

Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Broeksma

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: 12 Maand 2023 Jaar

Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. kennis te nemen van de ‘Rapportage voortgang Fonds Energietransitie Q4 2023’;
- II. de volgende verordeningen vast te stellen:
 - Stimuleringslening Eerlijke Energietransitie gemeente Groningen 2023;
 - Verzilverlening Eerlijke Energietransitie gemeente Groningen 2023;
 - Maatwerklening Eerlijke Energietransitie gemeente Groningen 2023;
- III. deze verordeningen bekend te maken via lokaleregelgeving.overheid.nl en in werking te laten treden op de dag na bekendmaking;
- IV. met het vaststellen van besluitpunt II, de volgende verordeningen in te trekken:
 - Stimuleringslening Eerlijke Energietransitie gemeente Groningen;
 - Verzilverlening Eerlijke Energietransitie gemeente Groningen;
 - Maatwerklening Eerlijke Energietransitie gemeente Groningen;

Samenvatting

Ook binnen onze gemeente is helaas zichtbaar geworden dat de sterk stijgende energieprijzen veel huishoudens in de problemen hebben gebracht. Inmiddels is ook het brede verband met overige maatschappelijke vraagstukken duidelijk: verkeer je in (energie-)armoede, dan is participatie in de samenleving minder of niet mogelijk. Vanuit het Fonds Energietransitie (FET) willen we als gemeente een eerlijke energietransitie bevorderen, waarin iedere inwoner mee kan doen. Dit vraagt naast (financiële) instrumenten ook om een goede begeleiding en ondersteuning. In de bijgesloten eerste uitgebreide rapportage van het Fonds Energietransitie informeren we u over de actuele ontwikkelingen, geplande acties en behaalde resultaten. Daarnaast stellen we een aantal aanpassingen in de bestaande drie leningen voor, zodat deze beter inzetbaar zijn en bewoners ook daadwerkelijk kunnen gaan besparen en een bijdrage kunnen doen aan CO2 reductie.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Met de voorgestelde actualisatie van de drie verordeningen van de verduurzamingsleningen worden de leningen toegankelijker voor een grotere doelgroep:

- De maximaal gestelde WOZ waarde gaat van € 305.000 naar € 355.000 (RZB waarde van € 150.000 naar € 170.000)
- Het minimaal te behalen energielabel gaat van A naar B of minimaal 3 labelsprongen.

In dit voorstel vragen we u daarom om de bestaande verordeningen in te trekken en daar voor in de plaats de geactualiseerde verordeningen vast te stellen.

Aanleiding en doel

Op 28 september 2022 heeft uw raad ingestemd met het raadsvoorstel 'Inrichting Fonds Energietransitie' (zie kader). Dit betrof de eerste uitwerking van het FET, namelijk drie verschillende verduurzamingsleningen: de stimuleringslening, de verzilverlening en de maatwerklening. We hebben met u afgesproken twee keer per jaar over de voortgang van het FET te rapporteren. In de informerende brief van 26 april 2023 (zie kader) bent u voor het eerst over de voortgang van het FET geïnformeerd. In de bijlage vindt u het tweede, uitgebreidere, rapport over de stand van zaken van het FET. In het voorliggend voorstel lichten we de benodigde aanpassingen in de drie verordeningen toe.

Kader

- 'Aanwijzingsbesluit eerste cluster Volkshuisvestingsfonds', 18-07-2023 met referentienummer 216780-2023.
- 'Kaders en uitgangspunten Fonds Energietransitie en gemeentelijke exploitatie duurzame energie', 16-02-2022 met referentienummer 615619-2021;
- 'Inrichting Fonds Energietransitie', 28 september 2022 met registratienummer 337991-2022;
- 'Brief Exploitatiemaatschappij Duurzame Energie (ter informatie)', 26-04-2023 met referentienummer 134990-2023;
- 'Voortgang en opschaling wijkenergieaanpak' inclusief bijlage 'Nadere Regel Subsidie Volkshuisvestingsfonds eerste ronde', 26-04-2023 met referentienummer 135225-2023;

Het financiële kader is omschreven in het Treasurystatuut 2020 van de gemeente Groningen. In de toelichting hiervan is opgenomen, dat geen leningen aan natuurlijke personen verstrekt mogen worden, behalve via een afzonderlijke regeling. In statuut art. 6 lid 3 wordt vervolgd, dat de afzonderlijke regelingen door de raad vastgesteld dienen te worden. De afzonderlijke regelingen betreffen de in dit voorstel genoemde verordeningen.

Argumenten en afwegingen

In de afgelopen periode is de voortgang van het FET geëvalueerd. In de 'Rapportage voortgang Fonds Energietransitie najaar 2023', opgenomen in de bijlage, zijn de huidige context als de actuele stand van zaken inclusief lopende en komende acties samengevat. De volgende conclusies kunnen op basis van de huidige ervaringen en stand van zaken worden getrokken:

Het FET heeft zich in het eerste jaar sinds besluitvorming omtrent de verduurzamingsleningen reeds als motor van de verduurzaming van de bebouwde omgeving bewezen. Immers heeft het ons in staat gesteld om binnen een wijkgerichte aanpak (Selwerd-Oost en straks Vinkhuizen) daadwerkelijk van deur tot deur te kunnen gaan, met voor iedereen de mogelijkheid om mee te doen. Op deze wijze zullen in het kader van de eerste pilots in 2024 de eerste woningen met subsidie vanuit het Volkshuisvestingsfonds, indien nodig aangevuld met een Verduurzamingslening, aangepakt worden. Daarnaast zijn van 124 woningen in oktober reeds de eerste 25 geïsoleerd via de door de gemeente betaalde isolatiemaatregel. Hiermee worden de resultaten tastbaar.

Naast de combinatie van verduurzamingslening en de subsidie volkshuisvestingsfonds, maakt ook de derde stroom (bestrijding energiearmoede) onderdeel uit van deze wijkgerichte aanpak, omdat de energieadviseurs een essentiële rol hebben in het begeleiden en ondersteunen van de inwoners bij deze processen zelf. Op deze manier haken de drie op zichzelf staande producten van het FET in elkaar en maken de daadwerkelijke energietransitie in de wijken (of particulier) mogelijk.

In het FET worden verschillende geldbronnen, voorlopig alleen nog incidenteel, gecombineerd. Hiermee is het fonds dé centrale 'bank' van de energietransitie. De toekomstige structurele middelen vanuit de Exploitatiemaatschappij Duurzame Energie (EDE) en de bundeling van overige incidentele middelen zullen het FET verder voeden, waarna de

raad, zoals aan het begin afgesproken, over de bestedingen van de middelen ter bevordering van een eerlijke energietransitie binnen de gemeente zal besluiten. De opgave in de komende 10 jaar is dan ook erg groot en betreft het verduurzamen van minimaal 7.500 woningen, al dan niet met begeleiding, subsidie en leningen. Door de energietransitie te benaderen als een sociaal maatschappelijk proces kan het effect van de beschikbare gelden echter nog vergroot worden. Door inwoners aan een duurzame, besparende en gezondere woning te helpen, zullen zij meer middelen beschikbaar hebben voor de deelname aan de maatschappij. Het FET is daarmee onlosmakelijk verbonden met zowel een bredere wijkaanpak als ook met de bestrijding van (energie)armoede en draagt op die manier bij aan het duurzaam versterken van onze regio.

In het rapport wordt nader ingegaan op de verduurzamingslening en de combinatie met de subsidie volkshuisvestingsfonds, zie hiervoor hoofdstuk 3 en 4 van de rapportage in de bijlage.

In dit voorstel vragen we u een aantal belemmeringen in de leenvoorwaarden van onze drie leningen aan te passen en de geactualiseerde verordeningen vast te stellen. Er worden wel aanvragen gedaan maar het blijkt dat men vaak niet of maar gedeeltelijk aan de voorwaarden voldoet of het blijkt dat men prima geholpen kan worden door andere mogelijkheden zoals het Nationaal Warmtefonds. Daarmee werkt het systeem dat we een uiterste vangnet zijn, zoals we ook beschreven in het raadsvoorstel bij de oprichting van het FET. Tegelijkertijd is het dus nog steeds zo dat we net niet voor iedereen een oplossing blijken hebben. Dat willen we repareren met de aangepaste leenvoorwaarden. Het gaat hierbij om de volgende aspecten:

1) Het bereiken van energielabel A

In de leenvoorwaarden is opgenomen dat met de verduurzaming het energielabel A behaald moet worden. Hier is destijds voor gekozen om aan te sluiten bij de wens richting Woningbouwcorporaties om zich voor verduurzaming tot label A in te zetten. Tevens wilden we hiermee stimuleren dat de woning grondig aangepakt wordt, zodat een hoge energiebesparing gerealiseerd wordt. Alleen financiering van een (kleine) maatregel wilden we voorkomen, mede gezien de hoge begeleidingskosten.

Zoals in hoofdstuk 3 van de bijlage is omschreven kan de verplichte eigen bijdrage bij de subsidie van het Volkshuisvestingsfonds met een verduurzamingslening betaald worden. Echter kent de subsidie (conform de voorwaarden) een vereist label B of minimaal 3 labelsprongen. Om in het kader van de pilot alsnog iedereen aan de eigen bijdrage te helpen is besloten om daarom tijdelijk af te wijken van de label A- verplichting (wat conform de hardheidsclausule van de verordeningen is toegestaan) en dit op korte termijn te formaliseren. In de voorgestelde geactualiseerde verordeningen is daarom de labelverplichting aangepast naar energielabel B óf minimaal drie labelsprongen.

2) WOZ-waarde van € 305.000,-

Uit de ontvangen aanvragen bleek dat de maximale WOZ-waarde van € 305.000,- zoals opgenomen in de verordeningen aan de lage kant is. Deze grens is destijds gekoppeld aan de opkoopbescherming van de gemeente, waardoor woningen met een lagere WOZ-waarde dan € 305.000,- niet zonder vergunning verhuurd mogen worden. In de tussentijd is ook deze verhoogt naar € 355.000 en we stellen daarom voor de maximale WOZ-waarde eveneens aan te passen naar € 355.000 in alle drie verordeningen. In het verlengde hiervan stellen we voor om ook de RZB-waarde voor woonschepen vergelijkbaar te verhogen van eerder € 150.000,- naar € 170.000.

Met deze voorgestelde actualisatie van de verordeningen verwachten we de lening beter toe te kunnen passen in de beoogde pilots en nog te volgen gebiedsaanpakken. Tevens blijft het mogelijk voor bewoners buiten een project om aanspraak op de leningen te maken. De herijking van het team Energieadvies, zie hoofdstuk 4 van het rapport zal eveneens een grote bijdrage leveren in het verduurzamen middels onze leningen.

3) Overige Tekstuele wijzigingen

Gezien de nodige actualisatie van de verordeningen is tevens gekozen enkele tekstuele aanpassingen toe te passen, waarmee de leesbaarheid verbeterd wordt. Deze hebben geen inhoudelijke invloed en worden daarom niet nader toegelicht.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Met de voorgestelde actualisatie van de drie verordeningen van de verduurzamingsleningen worden de leningen toegankelijker voor een grotere doelgroep. Namelijk huizen met een hogere WOZ-waarde en woonschepen met een

hogere RZB-waarde. Tevens kunnen inwoners meedoen, die hun woning verduurzamen tot label B óf drie labelstappen maken en hierbij de lening willen inzetten.

Financiële consequenties

Het voorliggend voorstel heeft geen financiële consequenties voor de eerder vastgestelde lening plafonds en kredieten. De omvang van het maximale lening plafond is € 10 miljoen en blijft onveranderd.

Overige consequenties

Met de voorgestelde actualisatie van de verduurzamingsleningen sluiten de voorwaarden van de leningen aan op de gestelde subsidievoorwaarden van het Volkshuisvestingsfonds. Daarmee kan de lening ter financiering van de eigen bijdrage bij de subsidie worden ingezet.

Vervolg

Bekendmaking van de verordeningen via lokaleregelgeving.overheid.nl

Lange Termijn Agenda

Dit voorstel is conform de LTA voor de maand December.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.